

betydelig Forøgelse af Statsgælden, der allerede under Krigen er steget fra 1½ Milliard Kr. til over 4 Milliarder Kr., ja egentlig til over 10 Milliarder Kr., hvis Tilgodehavendet hos Tyskland viser sig uerholdeligt, maa dog anses for meget betænkelig ikke alene paa Grund af den store Rentebyrde, som en saadan stærkt øget Gældsbyrde vilde betyde for Statskassen, men ogsaa af Hensyn til de finansielle Virkninger, som eventuelle, store Afdrag vil medføre for Statens økonomiske Politik i Aarene fremover.

Finansministeriets Udvalg af 30. Januar 1943 (Professorudvalget), som i sin Betænkning bl. a. har undersøgt de forskellige Muligheder for at opsure de ledige Penge, har ud fra lignende Betragtninger som ovenfor anført, foreslaaet, at en betydelig Del af de ledige Penge indrages igennem en Eengangsskatning af Formue til et Beløb af mellem 2 og 3 Milliarder Kr. Ved Afgivelsen af Betænkningens 2. Del i August 1945 var det endnu ikke klart, hvor store Indtægter det offentlige og særlig Staten vilde oppebære i Skatteefterbetalinger og Bøder m. v. som Følge af Loven om den ekstraordinære Formueopgørelse af 22. Juli 1945. Ej heller havde man paa det paagældende Tidspunkt noget Overblik over, hvor store Indkomster Staten vilde opnaa gennem Konfiskationer af Værnemagergevinster m. v. Det var dog allerede den Gang aabenbart, at de forskellige Beløb, der kunde forventes at indgaa i Statskassen som Følge af de nævnte Forholdsregler, ikke uden videre kunde sammenlægges med Provenuet af en Eengangsskat, da en Formueejers, i Praksis i hvert Fald, ikke kan paalægges at udrede et større Tilsvær end selve Formuen.

Paa indeværende Tidspunkt er det heller ikke muligt endeligt at opgøre Statens ekstraordinære Indtægter ved de her nævnte Foranstaltninger, men det samlede Udbytte kan dog anslaaes at ville andrage over een Milliard Kr. Det vil dog tage op til 3 Aar, før den sidste Del af disse Penge vil indgaa i Statskassen. Paa den anden Side kan det, saa længe den videre økonomiske Udvikling ikke kan overses, næppe anses for tilraadeligt at opsuge alle de ledige Penge paa een Gang paa indeværende Tidspunkt, men det skønnes dog paakrævet i hvert Fald at opsuge et samlet Beløb paa mellem 2 og 3 Milliarder Kr. Dette maa da finde Sted dels ved Hjælp af de fornævnte Indgreb dels gennem de her foreslaaede Foranstaltninger. Det vil herefter, hvis den foran omtalte Stabilisering af vort Pengevæsen skal naas, være nødvendigt at tilvejebringe

1 à 2 Milliarder Kr. som Eengangsskat eller paa anden Maade og at overføre dette Beløb sammen med Bødebeløbene m. v. til Statens Reguleringskonto i Danmarks Nationalbank. Da Beregningen af Provenuet maa foretages paa Grundlag af Formuerne, saaledes som de foreligger oplyst, og da disse Formuer maa antages at ville blive væsentlig reduceret ved de fornævnte Efterbetalings- og Konfiskationsforanstaltninger, er Skalets satserne imidlertid indrettes med Sigte paa et Provenu, der ligger ret betydeligt over det Beløb, som det efter det foran anførte maa anses for nødvendigt at tilvejebringe.

Saa fremt Formaalet med de foreslaaede Foranstaltninger udelukkende var en Opsugning af de ledige Penge, vilde det være mindre væsentligt, om man valgte at paaligne Opsugningsbeløbene i Forhold til Formuens Størrelse eller til Stigningen i denne. Lægges man derimod Vægt paa samtidig med Opsugning af de ledige Penge igennem en Eengangsskat at redressere en Del af den Ændring i Formuefordelingen, som er opstaaet herhjemme under Krigen, maa en Formuestigningsafgift foretrækkes. Det vil da først og fremmest være naturligt at rette en saadan Beskatning mod de Formuegevinster, som direkte skyldes den tyske Værnemagt og andre tyske Instansers Virksomhed her i Landet under Besættelsen. En Del af disse Formuegevinster vil ganske vist blive inddraget gennem Foranstaltninger i Henhold til de særlige Straffe- og Værnemagerlove, men i talrige Tilfælde drejer det sig om Gevinster, der, som fremkomne paa en forholdsvis ubetydelig Del af den paagældendes samlede Omsætning eller paa Grund af Bevisførelsens Usikkerhed, ikke vil blive ramt af de nævnte særlige Love, hvorfor de paagældende Gevinster kun kan rammes gennem en almindelig Beskatning.

Størstedelen af Krigstidens Formuestigning er dog ikke af denne Art, men omfatter alle de Formueforøgelser, som har været betinget af de ekstraordinære Pengeforhold og af Krigens Konjunkturer i Almindelighed. Dels gennem en højst ulige Indkomstfordeling, dels ved en stærk og ofte ujævn Prisstigning paa de fleste Arter af Aktiver, er der saaledes afsat talrige, betydelige Formuegevinster. Ikke i alle Tilfælde vil der her være Tale om reelle Formuestigninger, d. v. s. procentvise Formuestigninger større end Stigningen i Prisniveauet. Efter en Besættelsesperiode, hvori Landets samlede Nationalformue er gaaet ned, vil det imidlertid være rimeligt ogsaa at lade blot nominelle Formueforøgelser bidrage til at bære de nødvendige Byrder.